

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

M.L.M. Mevissen

BEL/IOT

Telefoonnummer +31235143448

mevissenm@noord-holland.nl

1 | 4

**Betreft: Samenwerking met Den Helder en het Ministerie van
Defensie voor een toekomstbestendige en economisch sterke regio**

Verzenddatum

14 MAART 2022

Kenmerk

1528212 / 1782248

Geachte leden,

Uw kenmerk

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Intentieovereenkomst Vervolg Ontwikkeling Maritiem Cluster Kop van
Noord-Holland/Den Helder

Inleiding

Op 15 februari hebben wij besloten een Intentieovereenkomst aan te gaan met de gemeente Den Helder en het Ministerie van Defensie over het vervolg van de Ontwikkeling van het Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland/Den Helder. Dit is een volgende stap in de samenwerking met Den Helder en Defensie om de haven van Den Helder te versterken.

Met deze brief willen wij u op hoofdlijnen informeren over de Ontwikkeling van het Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland/Den Helder, waar wij samen met veel partijen naar toe werken en hoe wij deze samenwerking bestuurlijk willen borgen.

Samenwerking met Den Helder

Er zijn in de afgelopen decennia heel wat onderzoeken en adviezen verschenen met als doel het ontwikkelen van een sterke, lokale én regionale economie van de Kop en Den Helder om negatieve demografische ontwikkelingen te keren. De samenwerking die hieruit voortgekomen is, onder andere in de N.V. Zeestad, heeft geleid tot een positieve ontwikkeling van de stad. De doelen die voor de haven – het maritiem cluster – gesteld zijn en die voortkomen uit de Taskforce Civiel Medegebruik Defensiehaven Den Helder uit 2012, zijn niet

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

gehaald. Dit heeft in 2018 geleid tot afspraken over intensivering van de samenwerking van PNH met de gemeenteⁱ. Eind 2019 heeft toenmalig burgemeester van Den Helder, de heer Schuiling, een zogenaamde Gateway-review aangevraagd. Conclusies van de review waren onder andere “dat partijen elkaar in de klem houden en partiële en individuele belangen prevaleren boven gemeenschappelijke belangen. Hierdoor worden kansen gemist en samenwerking bemoeilijkt. Hoewel dit beeld door velen wordt onderkend, blijkt in de afgelopen periode hierin geen doorbraak te zijn bereikt. Zo houden partners elkaar gevangen en drukken zich uit in woorden van onmacht, teleurstelling en irritatie”ⁱⁱ.

De reviewcommissie adviseerde dat een nieuwe start noodzakelijk is, om toe te werken naar een gedragen gezamenlijk belang en gezamenlijke ambitie, samenhang in thema's en opgaven en een gezamenlijke zoektocht naar oplossingen.

Fase 1 van Ontwikkeling Maritiem Cluster

Daarom geven de gemeente Den Helder, de Koninklijke Marine en de provincie Noord-Holland onder de titel Ontwikkeling Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland vanaf begin 2020 samen sturing aan het proces om tot een toekomstvisie voor de haven van Den Helder te komen, als belangrijke economische motor voor stad en regio. Leidende thema's zijn: havenontwikkeling, bereikbaarheid, klimaat en waterveiligheid, energietransitie en maritieme stadsontwikkeling.

In deze eerste fase van het proces is veel tijd geïnvesteerd in het bouwen aan vertrouwen tussen alle partijen, het identificeren van gezamenlijke belangen en van daaruit zoeken van oplossingen die niet altijd 'natuurlijk' voelen voor partijen. Dit intensieve proces heeft resultaat gehad. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan een langetermijnperspectief 2050+ en een kansenkaart (schetsontwerp) tot 2030 voor de kernzone van de haven. De kernvraag was hoe slim om te gaan met beschikbare fysieke en milieuruimte, om aan alle opgaven nu en in de toekomst tegemoet te komen en bestaande knelpunten zoals de bereikbaarheid duurzaam op te lossen. Ook is gezocht naar een combinatie van civiele en militaire functies.

Langetermijnperspectief en kansenkaart worden verder ontwikkeld in een samenwerkingsverband van gemeente, provincie, Koninklijke Marine, Defensie en andere rijkspartijen, het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en anderen.

Vanuit de ministeries is naast Defensie, ambtelijk meegedacht en input geleverd door (diensten van) Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Binnenlandse Zaken, Infrastructuur en Waterstaat en Economische Zaken en Klimaat.

De genoemde producten hebben geen formele status, anders dan dat zij het vertrekpunt vormen voor uitwerking tot concrete projecten in een integrale gebiedsontwikkeling. Daarvoor moet er wel draagvlak zijn bij de betrokken bestuursorganen.

Borging van fase 1 in een Bestuursakkoord

In het bestuurlijk Opdrachtgeversoverleg hebben onze gedeputeerde Pels, burgemeester de Boer en wethouder Visser, samen met de Commandanten der Zeestrijdkrachten Kramer en sinds september 2021 Tas, het proces richting een Bestuursakkoord geleid. Doel van het akkoord zal zijn dat partijen met een belang en verantwoordelijkheid zich uitspreken over de gezamenlijke wens en inzet om een ontwikkelingstraject voor de haven van Den Helder in te gaan. De intentie is dat alle betrokken bestuursorganen instemmen met het langetermijnperspectief en de kansenkaart als startpunt voor de gebiedsontwikkeling. De partijen verbinden zich aan de inhoud van de producten. Of de kansen leiden tot uitvoerbare projecten, moet blijken in de uitwerking, die gezamenlijk en programmatisch opgepakt wordt.

De ondertekening van het beoogde Bestuursakkoord was gepland voorjaar 2022. Door het aantreden van het nieuwe kabinet Rutte VI is de voorbereiding met rijkspartijen op hoog ambtelijk niveau in tijd vooruit geschoven. Om niet onnodig tijd te verliezen, is bijgevoegde intentieovereenkomst als bestuurlijke tussenstap opgesteld.

Intentieovereenkomst biedt noodzakelijke basis voor voortgang

Het Ministerie van Defensie heeft zonder twijfel een groot belang in de ontwikkeling van het Maritiem Cluster. Ambtelijk wordt al intensief samengewerkt, maar dit heeft tot op heden nog niet geleid tot een bestuurlijke bekrachtiging.

Om de samenwerking met alle partijen voort te kunnen zetten richting Bestuursakkoord, is het noodzakelijk dat de huidige trekkers hun samenwerking bestuurlijk bevestigen. De overweging hierbij is dat 'kartrekker' Koninklijke Marine een uitvoerende organisatie is en geen beslissingsbevoegdheid heeft over defensievastgoed – een belangrijke asset in de integrale gebiedsontwikkeling van de haven en de stad. Een intentieovereenkomst, ondertekend namens de Minister van Defensie, biedt daarom in de ogen van het bestuurlijk Opdrachtgeversoverleg een noodzakelijke basis om de stappen met andere ministeries en uitvoerende rijksdiensten richting een Bestuursakkoord te kunnen zetten.

De ondertekening is ook van belang om regionale en lokale partijen zoals HHNK en het bedrijfsleven te betrekken en betrokken te houden bij de verdere uitwerking.

Basis voor voortgang, inspanningsverplichting

De intentieovereenkomst is een bestuurlijke afspraak om de samenwerking binnen de Ontwikkeling van het Maritiem Cluster voort te zetten op dezelfde manier als in de afgelopen 2 jaar gebeurd is.

In deze overeenkomst zijn vooralsnog geen verplichtende afspraken opgenomen. Meer verplichtende afspraken worden naar verwachting wél in het Bestuursakkoord gemaakt. Naar huidige inzichten is de verwachting dat daarin een bijdrage voor de financiering van de programmaorganisatie gevraagd wordt. In het bestedingsplan van de

Reserve zeehavencomplexen (portefeuille Havens) is hier al in voorzien. Investeringsmiddelen voor de gebiedsontwikkeling worden gezocht op basis van concrete projecten uit bestaande middelen, tenzij uw Staten anders besluiten.

Tot slot

Wij bieden uw Staten aan om het langetermijnperspectief 2050+ en de kansenkaart (schetsontwerp) tot 2030 voor de kernzone in een technische briefing inhoudelijk toe te lichten. Ook geven wij dan aan hoe wij de volgende fase in de Ontwikkeling van het Maritiem Cluster – de bouw van een programma – voor ons zien en hoe binnen het programma de participatie geregeld is. Wij stellen ons voor deze briefing te verzorgen samen met de gemeente Den Helder en de Koninklijke Marine. Ter informatie, naast een briefing aan uw Staten, bespreken de trekkende partijen in het Maritiem Cluster het langetermijnperspectief en het schetsontwerp ook met andere partijen, zoals het bedrijfsleven en buurgemeenten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage

Ondertekende intentieovereenkomst

ⁱ 3 december 2018 Samenwerkingsagenda 2018-2023 tussen de gemeente Den Helder en de provincie Noord-Holland, kenmerk 1151947-11511950

ⁱⁱ OCG Gatewaytm Health Check Maritiem Cluster, Nu écht kansen verzilveren, 2019-GM027, 23 oktober 2019, p. 5